

GRENS FASCINEERT TIM HIELKEMA

Van een onzer verslaggevers

ROTTERDAM — „De meest gecontroleerde man van Nederland”, noemt Tim Hielkema zichzelf quasi-serieus. De Rotterdamse fotograaf die zich van deze hoogdravende naam bedient, doet daarmee op de moeilijkheden die hij moest overwinnen bij zijn drang tot fotograferen. „Wie is er immers zo idioot de hele grens van Nederland vast te willen leggen?”

Zo idioot is alleen hijzelf, denkt de 38-jarige Hielkema. „Het is toch volkomen waanzin grenzen te fotograferen. Het is nutteloos. Dat bedoel ik overigens niet negatief. Maar

de foto's hebben geen direct nut.”

Het Rotterdams Belastingmuseum denkt daar anders over. Het opent woensdag niet voor niets de expositie 'Landen, luchten, grenzen'. Op deze tentoonstelling worden drie maanden lang 90 foto's van Hielkema geëxposeerd. Dat is bijna de helft van de meer dan 180 grensovergangen die hij het afgelopen halfjaar op de gevoelige plaat heeft vastgelegd. Zijn eerste zwart-wit-foto maakte Hielkema in Groningen aan de grens met Duitsland. Een half jaar later schoot hij zijn laatste plaatje in Zeeland. Bovendien maakte hij voor de expositie nog enkele foto's van douaneposten in Nederlandse zeehavens.

„Toch ben ik ben geen hyper-nationalist”, zegt Hielkema over het idee de rand van Nederland te fotograferen. Het plan borrelde bij hem op

omdat grenzen voor hem een magische klank hebben. „Wie herinnert zich niet als kind over de grens te gaan? Als je dan aan de andere kant komt, verandert plotseling alles. Dat vind ik interessant.”

In eigen beheer

De Rotterdammer besloot geheel in eigen beheer aan zijn plan te beginnen. „Ik had een drang dit te doen, het moest. Van tevoren heb ik toestemming gevraagd aan het ministerie. Je weet niet of het fotograferen van grenzen is toegestaan. Maar het bleek dat openbare weg door iedereen mag worden gefotografeerd.” zegt Hielkema, die veel doorzettingsvermogen nodig had om zijn project te volbrengen. „Je moet steeds weer naar die beamtenden stappen en zeggen waar je mee bezig bent. Je moet dan jezelf overwinnen.”

Deze overwinningen hebben uiteindelijk een groot aantal foto's opgeleverd. Kenmerkend is dat ze stuk voor stuk statisch zijn. „Dat heb ik heel bewust gedaan. Grenzen zijn van de staat, zij begrenzen de staat. Je moet dat onderwerp daarom formeel benaderen. Er zit dan ook geen enkele beweging in de foto's. Je ziet: ho, stop, hier is de grens”, legt Hielkema uit.

Dat gevoel en barrière te naderen geeft de fotograaf vooral gehad bij de Nederlands-Duitse grens. „Ik moest me soms als heldhaftig staatsburger gedragen. Eens kwam ik bij een douanepost en daar stormde plotseling een Duitse beamtende uit. Buitengewoon woedend en stampoetend vroeg hij me onmiddellijk te stoppen met fotograferen. Hij deed alsof de grenspost zijn eigendom was. Echt kinderlijk.”

Ook had Hielkema veel last

van de mobiele 'grenzschütz'. „Dat zijn die getrainde lui. Ze hebben dienst gedaan op de voormalige scheiding tussen de twee Duitslanden. Nu worden ze ingezet bij de Nederlandse grens. Zij treden echt niet kinderachtig op. Je wordt bijna gearresteerd als je foto's maakt. Die professionele jongens vind ik heel eng”, zegt de fotograaf, die daarmee niet alle Duitse grensbeamtenden over één kam wil scheren.

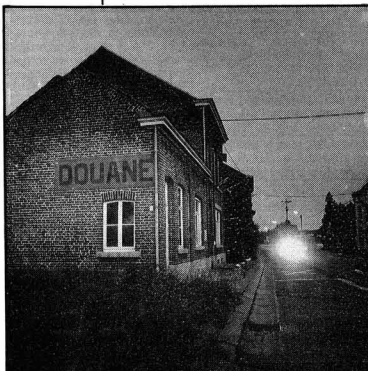
Waardevol

Door de vele verschillen tussen culturen vindt de fotograaf het jammer dat de grenzen na de eenwording van Europa worden opgeheven. Volgens hem pikken mensen het niet in eenheidsworst te worden gestopt. Hielkema: „Een mooie opmerking vind ik: 'Eén Europese cultuur is leuk, maar wie

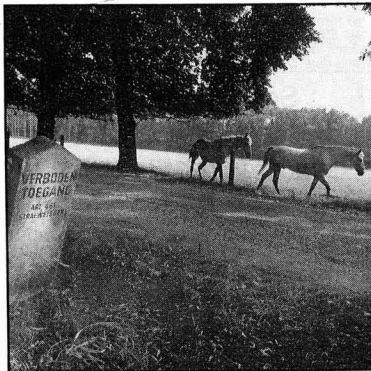
komt hem brengen?”

De foto's zijn door de eenwording van Europa vooral documentair waardevol. Ook zijn zij volgens de fotograaf artistiek van waarde. „Je probeert een stapje verder te gaan dan alleen een leuke foto. Als je dat probeert loop je de kans in contact te komen met een andere sfeer. Dat zoek ik. Je moet niet alles van tevoren regelen. Pas dan gebeuren er dingen die je niet hebt voorzien. Hoe dat komt weet ik niet. It's magic.”

Als voorbeeld noemt hij de mogelijkheid om de foto's te exposeren in het Belastingmuseum. „Zo'n serie, zulke subjectieve foto's in een belastingmuseum waar alles strikt formeel is, dat vind ik bijzonder. Dit initiatief is van het Belastingmuseum heel flink, heel charmant. Dat geeft voor mij meer cachet aan de hele zaak.”

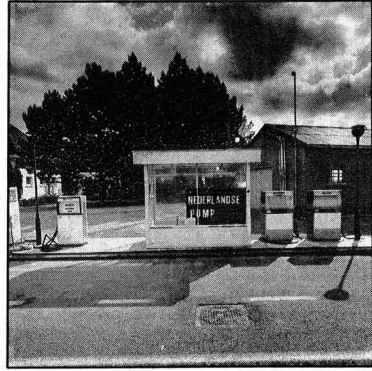
• Auto's rijden in de schemering langs het douanekantoor op de Belgisch-Nederlandse grens tussen Strijbeek en Meerle.

• Paarden passeren de grensovergang tussen Vlodrop en Dalheim. De grens ligt bij een oud treinstation.

• Verschillende borden markeren de grens in Limburg tussen Spaanshuiken en Saeffelen.

• Nederlands pompstation op de Zeeuws-Belgische grensovergang Veldzicht-Watervliet

FOTO'S TIM HIELKEMA.